

INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH POLSKIEJ AKADEMII NAUK

BIBLIOTEKA PISARZÓW POLSKICH

SERIA B Nr 1

Redaktor naczelny:
MARIA RENATA MAYENOWA

Komitet redakcyjny:
KAZIMIERZ BUDZYK, KONRAD GÓRSKI, WŁADYSŁAW
KURASZKIEWICZ, JADWIGA PIETRUSIEWICZ, STANI-
SŁAW PIGOŃ, ROMAN POLLAK, WITOLD TASZYCKI,
STEFAN WIERCZYŃSKI

MIKOŁAJ REJ
DZIEŁA WSZYSTKIE

TOM PIERWSZY

WROCŁAW MCMLIII
ZAKŁAD IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

MIKOŁAJ REJ

KRÓTKA ROZPRAWA

MIEDZY TRZEMI OSOBAMI
PANEM, WÓJTEM A PLEBANEM

OPRACOWALI
KONRAD GÓRSKI I WITOLD TASZYCKI

WROCŁAW MCMLIII
ZAKŁAD IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

SPIS TREŚCI

[Przedmowa]	V
Wstęp wydawców	1
Wykaz znaków i skrótów	23
Błędy drukarskie pierwodruku	24
Krótką rozprawa między Panem, Wójtem a Plebanem	31
Objaśnienia	191
Indeks wyrazów i form	213

P O L S K A A K A D E M I A N A U K
I N S T Y T U T B A D A Ń L I T E R A C K I C H

BIBLIOTEKA PISARZÓW POLSKICH

SERIA B Nr 2

Redaktor naczelny:

MARIA RENATA MAYENOWA

Komitet redakcyjny:

KAZIMIERZ BUDZYK, KONRAD GORSKI, WŁADYSŁAW
KURASZKIEWICZ, JADWIGA PIETRUSIEWICZOWA,
STANISŁAW PIGOŃ, ROMAN POLLAK, WITOLD
TASZYCKI, STEFAN WIERCZYŃSKI

GRZEGORZ PAWEŁ Z BRZĘZIN

O ROŻNICACH TERAŹNIEJSZYCH

TO JEST CO O JEDNYM BOGU OJCU I SYNU
JEGO JEDNORODZONYM I O DUCHU ŚWIĘTYM
PRAWDZIWIE ROZUMIEĆ MAMY

WROCŁAW

ZAKŁAD IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

GRZEGORZ PAWEŁ Z BRZEZIN

O RÓŻNICACH TERAŹNIEJSZYCH

**TO JEST CO O JEDNYM BOGU OJCU I SYNU
JEGO JEDNORODZONYM I O DUCHU ŚWIĘTYM
PRAWDZIWIE ROZUMIEĆ MAMY**

OPRACOWALI

KONRAD GÓRSKI I WŁADYSŁAW KURASZKIEWICZ

WROCŁAW MCMLIV

ZAKŁAD IMIENIA OSSOLIŃSKICH

WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

SPIS TREŚCI

	Str.
[Przedmowa]	V
Wstęp wydawców	1
Błędy drukarskie pierwodruku	19
O różnicach terażniejszych (reprodukcja fototypiczna)	21
Objaśnienia	131
Spis stosowanych skrótów	154
Indeks wyrazów i form	155

P O L S K A A K A D E M I A N A U K
I N S T Y T U T B A D A Ń L I T E R A C K I C H

BIBLIOTEKA PISARZÓW POLSKICH

SERIA B Nr 3

Redaktor naczelny:

MARIA RENATA MAYENOWA

Komitet redakcyjny:

KAZIMIERZ BUDZYK, KONRAD GÓRSKI, WŁADYSŁAW
KURASZKIEWICZ, JADWIGA PIETRUSIEWICZOWA,
STANISŁAW PIGOŃ, ROMAN POLLAK, WITOLD
TASZYCKI, STEFAN WIERCZYŃSKI

GRZEGORZ PAWEŁ Z BRZEZIN

O PRAWDZIWEJ ŚMIERCI,
ZMARTWYCHWSTANIU i ŻYWOCIE
WIECZNYM

WROCŁAW

ZARŁAD IMIENIA OSSOLINSKICH

WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

GRZEGORZ PAWEŁ Z BRZEZIN

D PRAWDZIWEJ ŚMIERCI,
Z MARTWYCHWSTANIU
ŻYWOCIE WIECZNYM

OPRACOWALI

ONRAD GORSKI i WŁADYSŁAW KURASZKIEWICZ

WROCŁAW MCMLIV
ZAKŁAD IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

SPIS TREŚCI

	Str.
Wstęp wydawców	5
Błędy drukarskie pierwodruku	21
O prawdziwej śmierci (reprodukcja fototypiczna)	23
Objaśnienia	101
Spis stosowanych skrótów	110
Indeks wyrazów i form	111

P O L S K A A K A D E M I A N A U K
I N S T Y T U T B A D A Ń L I T E R A C K I C H

BIBLIOTEKA PISARZÓW POLSKICH

SERIA B Nr 6

Redaktor naczelny:

MARIA RENATA MAYENOWA

Komitet redakcyjny:

KAZIMIERZ BUDZYK, KONRAD GÓRSKI, WŁADYSŁAW
KURASZKIEWICZ, JADWIGA PIETRUSIEWICZOWA,
STANISŁAW PIGOŃ, ROMAN POLLAK, WITOLD
TASZYCKI, STEFAN WIERCZYŃSKI

SAMUEL TWARDOWSKI ZE ŚKRZYPNY

DZIEŁA WSZYSTKIE

TOM DRUGI

WROCŁAW

ZAKŁAD IMIENIA OSSOLIŃSKICH

WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

SAMUEL TWARDOWSKI ZE SKRZYPNY

**DAFNIS
W DRZEWO BOBKOWE
PRZEMIENIĘŁA SIĘ**

**OPRACOWALI
ROMAN POLLAK i STEFAN SASKI**

**WROCŁAW MCMLV
ZAKŁAD IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK**

SPIS TREŚCI

	Str.
Wstęp wydawców	5
Dafnis w drzewo bobkowe przemieniła się (reprodukcja fototypiczna) . .	33
Fragment wydania pierwszego	35
Wydanie drugie	45
Błędy drukarskie wydania drugiego	135
Objaśnienia	141
Indeks wyrazów i form	167
Spis stosowanych skrótów	168
Objaśnienia wstępne	169
Indeks wyrazów i form	175

P O L S K A A K A D E M I A N A U
I N S T Y T U T B A D A Ń L I T E R A C K I C

BIBLIOTEKA PISARZÓW POLSKICH

SERIA B Nr 7

Redaktor naczelny:

MARIA RENATA MAYENOWA

Komitet redakcyjny:

KAZIMIERZ BUDZYK, KONRAD GÓRSKI, WŁADYSŁAW
KURASZKIEWICZ, JADWIGA PIETRUSIEWICZOWA,
STANISŁAW PIGOŃ, ROMAN POLLAK, WITOLD
TASZYCKI, STEFAN WIERCZYŃSKI

MODUS EPISTOLANDI
CUM EPISTOLIS EXEMPLARIBUS
ET ORATIONIBUS ANNEXIS

O SPOSOBIE PISANIA LISTÓW
WRAZ Z WZORAMI LISTÓW I MOWAMI

WROCLAW

ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

JAN URSYN Z KRAKOWA

MODUS EPISTOLANDI

CUM EPISTOLIS EXEMPLARIBUS

ET ORATIONIBUS ANNEXIS

O SPOSOBIE PISANIA LISTÓW
WRAZ Z WZORAMI LISTÓW I MOWAMI

PRZEŁOŻYŁA, WSTĘPEM I OBJAŚNIENIAMI OPATRZYŁA
LIDIA WINNICZUK

WROCŁAW MCMLVII

ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

PRZEGLĄD TREŚCI

Wstęp	V
O sposobie pisania listów z dołączeniem wzorów listów i mów . . .	3(1)
Spis treści niniejszego wielce pożytecznego dzieła	5(2)
Jan Ursyn... do Filipa Kallimacha	9(4)
Jana Ursyna... do najjaśniejszego księcia Fryderyka... przedmowa do sztuki pisania listów	11(5)
Co to jest list i jakie są jego rodzaje. Rozdział pierwszy.	13(6)
O poszczególnych częściach listów. Rozdział drugi	15(7)
O odpowiednim rozłożeniu zebranego materiału. Rozdział III	15(7)
O poszczególnych rodzajach listów. Rozdział IV	17(8)
O listach polecających. Rozdział V	21(10)
O listach kondolencyjnych. Rozdział VI	21(10)
O listach zawierających zachętę. Rozdział VII	23(11)
O liście gratulacyjnym. Rozdział VIII	23(11)
O liście zawierającym prośbę. Rozdział IX	23(11)
O liście wyrażającym podziękowanie. Rozdział X	23(11)
O liście zawierającym pochwałę i nagane. Rozdział XI	25(12)
O liście napastliwym. Rozdział XII	25(12)
O liście donosicielskim. Rozdział XIII	25(12)
O liście przyjacielskim i liście poważnym. Rozdział XIV.	27(13)
O liście żartobliwym i liście wyrażającym żal. Rozdział XV	27(13)
O liście miłosnym. Rozdział XVI	27(13)
O liście zawierającym opis jakiegoś wydarzenia historycznego. Rozdział XVII	27(13)
O stylu listów. Rozdział XVIII	29(14)
Jak należy rozpoczynać listy i jakiej ich budowy należy przestrzegać. Rozdział XIX	29(14)
Wzór listu w rodzaju pouczającym. Rozdział XX	37(18)
Inny wzór listu pouczającego	39(19)
Wzór listu poufalego. Rozdział XXI	41(20)
List Owidiusza Nazona — w rodzaju listów poufalech	45(22)
Wzór listu poważnego. Rozdział XXII	47(23)
Wzór listu usprawiedliwiającego. Rozdział XXIII	47(23)
Wzór listu polecającego. Rozdział XXIV	49(24)
Wzór listu kondolencyjnego. Rozdział XXV	53(26)

Exemplum epistolae hortatoriae. Capitulum XXVI	60(30)
Exemplum epistolae gratulatoriae. Capitulum XXVII	64(32)
Exemplum epistolae petitoriae. Capitulum XXVIII	66(33)
Exemplum epistolae regraciatoriae. Capitulum XXIX	70(35)
Exemplum epistolae laudatoriae. Capitulum XXX	72(36)
Alia epistola laudatoria	78(39)
Exemplum epistolae vituperatoriae. Capitulum XXXI	80(40)
Exemplum epistolae invectivae. Capitulum XXXII	80(40)
Exemplum epistolae delatoriae sive accusatoriae. Capitulum XXXIII	84(42)
Alia epistola delatoria	86(43)
Exemplum epistolae familiaris. Capitulum XXXIV	88(44)
Alia epistola familiaris	90(45)
Exemplum epistolae gravis. Capitulum XXXV	92(46)
Exemplum epistolae iocosae. Capitulum XXXVI	94(47)
Exemplum epistolae lamentatoriae. Capitulum XXXVII	96(48)
Exemplum epistolae eroticae sive amatoriae. Capitulum XXXVIII	98(49)
Exemplum epistolae replicatoriae. Capitulum XXXIX	100(50)
Exemplum epistolae historiae narrativae. Capitulum XL	102(51)
De coloribus sive exornationibus. Capitulum XLI	104(52)
De Calendarum, Nonarum Iduumque observatione. Capitulum XLII	106(53)
De titulis unicuique personae convenientibus. Capitulum XLIII	112(56)
De elegantia. Capitulum XLIV	128(64)
Quomodo clauduntur epistolae. Capitulum XLV	128(64)
Peroratio. Capitulum XLVI	130(65)
Iohannis Ursini medicinae doctoris oratio de laudibus eloquentiae	134(67)
Iohannis Ursini Cracoviensis medicinae doctoris oratio de laudibus medicinae	144(72)
Iohannis Ursini medicinae doctoris oratio de laudibus Erasmi cum baccalariatus in artibus lauream sumeret	166(83)
Iohannis Ursini medicinae doctoris oratio pro doctoribus Gymnasii Cracoviensis ad Illustrissimum principem Johannem Albertum Regem Poloniae	176(88)
Iohannis Ursini medicinae doctoris ac legum licentiatum oratio habita in principio <i>Institutionum</i> Iustiniani imperatoris	178(89)
Appendix	185
Conradus Celtis Protucius ad Ursum medicum et astronomum de situ Cracoviae	185
I. Iohannes Ursinus Patricio (Petrucio) Catherinaeque parentibus suis S. p. d.	188
II. Patricius Catherinaeque Iohanni Ursino s. p. d.	189
III. S. p. d.	189
IV. S. p. d.	190
Epitaphium Casimiri, Polonorum regis	192
V. S. p. d.	192
VI. S. p. d.	193
Annotationes	194
Librorum conspectus	207
Index nominum	211
Tabulae (1—10)	

u zawierającego zachętę. Rozdział XXVI	61(30)
u gratulacyjnego. Rozdział XXVII	65(32)
u zawierającego prośbę. Rozdział XXVIII	67(33)
u wyrażającego podziękowanie. Rozdział XXIX	71(35)
u zawierającego pochwałę. Rozdział XXX	73(36)
list zawierający pochwałę	79(39)
u zawierającego nagane. Rozdział XXXI	81(40)
u napastliwego. Rozdział XXXII	81(40)
u donosicielskiego względnie oskarżającego. Rozdział XXXIII	85(42)
list donosicielski	87(43)
u przyjacielskiego. Rozdział XXXIV	89(44)
list przyjacielski	91(45)
1 poważnego. Rozdział XXXV	93(46)
1 żartobliwego. Rozdział XXXVI	95(47)
1 wyrażającego żal. Rozdział XXXVII	97(48)
1 miłosnego. Rozdział XXXVIII	99(49)
1 zawierającego odpowiedź. Rozdział XXXIX	101(50)
1 zawierającego opis zdarzenia historycznego. Rozdział XL	103(51)
h, czyli ozdobach retorycznych. Rozdział XLI	105(52)
zeganu datowania według dni zwanych: Kalendy, Nony, Rozdział XLII.	107(53)
1 odpowiednich dla różnych osób. Rozdział XLIII	113(56)
ności. Rozdział XLIV	129(64)
yć listy. Rozdział XLV	129(64)
ie. Rozdział XLVI	131(65)
a Ursyna, doktora medycyny, o pochwałach wymowy.	135(67)
yna z Krakowa, doktora medycyny, mowa o znaczeniu yiny	145(72)
na, doktora medycyny, mowa o zasługach Erazma, kiedy nywał bakalaureat sztuk wyzwolonych	167(83)
na, doktora medycyny, mowa w imieniu doktorów Akademii wskiej do najjaśniejszego pana Jana Olbrachta, króla Polski	177(88)
na, doktora medycyny i licencjata prawa, mowa, którą wy- rozpoczynając wykłady o <i>Institutiones</i> cesarza Justyniana	179(89)
(Dodatek)	185
.	194
.	207
b	211